

Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program

I. ÚVOD A ROZSAH PLATNOSTI

1. Školní vzdělávací program (dále ŠVP) Domova mládeže Rumburk (dále DM) je vydáván v souladu s § 3, § 5 a § 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon).
2. ŠVP pro vzdělávání v DM není vydán rámcový vzdělávací program, stanoví zejména konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále stanoví popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v DM uskutečňuje.
3. ŠVP je určen především pro:
 - a) zaměstnance DM, tj. pedagogické a nepedagogické pracovníky všech útvarů
 - b) žáky středních škol (dále žáci)
 - c) zákonné zástupce nezletilých žáků a zletilé žáky
 - d) vnější evaluační orgány
4. ŠVP je zveřejněn na vývěsních plochách DM a na internetové adrese <https://www.szds-oa.cz/cz/studenti-domov-mladeze.html>.
5. ŠVP je dokumentem, který lze pozměňovat, doplňovat, přizpůsobit aktuálním potřebám a požadavkům DM za dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence, ubytovaných žáků, zákonných zástupců nezletilých žáků a zletilých žáků.

Přehled nejdůležitějších právních norem

ŠVP a jeho obsah je vydáván v souladu s právními normami:

- a) zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění
- b) zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění
- c) vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- d) vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů
- e) vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami žáků mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

II. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Obecné cíle vzdělávání

Pedagogické působení v DM naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Cílem vzdělávání a výchovného působení na žáka v DM je proces, během kterého se realizuje společenský požadavek na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáka v procesu neformálního vzdělávání s využitím informálního učení. Směřuje k tomu, aby žáci byli v DM spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní, slušní jeden k druhému, měli možnost si osvojovat dovednosti, prohloubit znalosti funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost aj.)

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Naším hlavním cílem je vytvářet prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Jako kompenzaci jednostranné zátěže ze školního vyučování je vzdělávání zacíleno na zlepšování podmínek pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách ve známém prostředí stejně jako vybavování žáků dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Během naplňování cílů vzdělávání a výchovy v DM žák získává znalosti, osvojuje si dovednosti, rozvíjí se jeho schopnosti, dovednosti a hodnoty, které dále ovlivňují jeho postoje i hodnotovou orientaci zejména v oblastech působení:

- a) **učení** (vytvořit si vztah ke vzdělávání tak, aby se naučil rád se učit přiměřeně, vědět proč se učí, rozumět čemu se učí, umět diskutovat, umět uplatnit vědomosti v praxi)
- b) **řešení problémů** (nevyhýbat se problémům, hledat a nacházet správné řešení, dokončení problému)
- c) **komunikace** (umět se kultivovaně vyjadřovat, nepoužívat zástupná gesta, umět klást přiměřené otázky a odpovídat, umět naslouchat, zvládnout barvu hlasu, intonaci, komunikovat v různých sociálních prostředích)
- d) **sociální a interpersonální** (samostatně se rozhodovat v činnostech, umět nést důsledky jednání, umět přijmout kompromis, tolerantnost k odlišnostem mezi lidmi, rozeznat vhodné a nevhodné chování, rozeznat šikanu a netolerovat ji)
- e) **občanská, činnostní a pracovní** (učit se plánovat své činnosti, odhadovat rizika svých nápadů, uvědomovat si svá práva a práva ostatních, učit se pracovat nejen pro sebe, ale i pro druhé)
- f) **trávení volného času** (umět účelně trávit volný čas, vybrat si z nabídky zájmových činností organizovaných nebo individuálních, rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací nebo jednostranné zátěže ze školního vyučování, umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času)

- g) **zdravý životní styl** (zdravá výživa, stravovací návyky, hygiena, zdravý tělesný a duševní vývoj)

3. Strategie výchovně vzdělávacího působení

Při plnění cílů výchovně vzdělávacího působení klademe důraz na smysluplnost, akceptovatelnost pro jednotlivce, skupinu a okolí, reálnost a proveditelnost ve vymezeném čase. Volnočasové výchovně vzdělávací působení na žáky respektuje zejména požadavky:

- a) dobrovolnosti
- b) nenásilného pedagogického ovlivňování volného času
- c) přiměřenosti
- d) zajímavosti a zájmovosti
- e) prostoru k seberealizaci
- f) vydvíhování kladných rysů osobnosti

III. FUNKCE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI MIMO VYUČOVÁNÍ

Hlavní zaměření obsahu vzdělávání vychází z účelu školského zařízení, ke kterému byl zřízen. Obsah vzdělávání v DM je v souladu s obsahovým výchovně vzdělávacím zaměřením středních škol, doplňuje je a vytváří podporu pro jeho naplňování. Výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování jako specifická oblast výchovného působení na žáka plní tři základní funkce, a to výchovně vzdělávací, zdravotní a sociálně preventivní.

- a) **Výchovně vzdělávací funkce** – v jejím rámci dochází k rozvíjení schopností žáků, usměrňování, kultivaci jejich zájmů a potřeb, formování žádoucích postojů a morálních vlastností. Prostřednictvím pestrých a zajímavých činností se žáci motivují k hodnotnému využívání volného času, k získávání nových vědomostí, dovedností a návyků a tím i k rozvoji poznávacích procesů a k celoživotnímu vzdělávání.
- b) **Zdravotní funkci** naplňuje DM snahou o usměrňování režimu dne tak, aby podporoval zdravý tělesný a duševní rozvoj. To spočívá ve střídání činností různého charakteru (duševních i tělesných), práce a odpočinku, činností organizovaných a spontánních. Dále pak pobyt na čerstvém vzduchu, sport, racionální výživa, hygiena, příjemné estetické prostředí a dodržování zásad bezpečnosti.
- c) **Sociálně preventivní funkce** DM je vymezena v první řadě tím, že zastupuje a doplňuje rodičovskou péči. Má možnost vyrovnávat rozdíly mezi nestejnými materiálními a psychologickými podmínkami v rodinách. Tím pomáhá zejména žákům z méně podnětného či konfliktního rodinného prostředí. Patří sem i prevence kriminality včetně drogových závislostí, závislostí na sektách, právní a psychologické poradenství.

IV. DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

(1) Délka vzdělávání v DM je podmíněna studiem na střední škole. Umístění k ubytování v DM je podmíněno přihláškou a rozhodnutím k umístění do DM vždy na 1 školní rok. Vzdělávání v DM probíhá ve dnech školního vyučování a ve dni předcházejícím.

V. ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU

S ohledem na adaptabilitu a věk žáků je obsah školního vzdělávacího programu členěn do dvou etap:

1. Adaptace na život v DM a nové podmínky studia

- a) Zvládnutí odloučenosti dítěte od rodiny – utváření vztahů v náhradním rodinném prostředí
 - odstraňování, potlačování stresujících faktorů souvisejících se zásadní změnou prostředí a životního rytmu,
 - navození přívětivého klimatu ve vztazích s vychovatelem – vychovateli,
 - vytváření návyků sebeobsluhy a vlastní odpovědnost za plnění povinností vůči škole, sobě i DM,
 - zvládnutí přechodu na nový stravovací režim,
 - zvládnutí péče o osobní majetek, čistotu a pořádek ve svém pokoji, návyky osobní hygieny,
 - zvládnutí osobní svobody při nakládání se svým volným časem (povinnosti – zábava).
- b) Pozitivní řešení sociálních situací a zvládnutí vztahů s vrstevnickým okolím
 - utváření příznivých sociálních vztahů žák – spolubydlící, žák – ostatní žáci ve výchovné skupině, spolužáci,
 - zvládnutí sociálního kontaktu s opačným pohlavím,
 - zvládnutí sociálního kontaktu s prostředím, v němž se projevují prvky asociálnosti nebo společenské nebezpečnosti (alkoholismus, drogy, rasová nesnášenlivost apod.).
- c) Postupné uznání důležitosti a nutnosti zásad života ve společném ubytovacím zařízení
 - seznámení se a respektování požadavků obsažených ve vnitřním řádu domova mládeže včetně zásad Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

- respektování potřeb ostatních spolubydlících a utváření vlastního efektivního modelu „pracovního dne“ v domově mládeže, účelné využívání volného času, vyčlenění prostoru pro přípravu do školy,
 - pochopení úlohy vychovatele domova mládeže, jeho pravomoci a odpovědnosti a zvládnutí, korektivních zásahů vychovatel.
- d) Zvládnutí nových podmínek středoškolského studia, obsahu a metod výuky
- poznání vlastních možností a schopností učit se efektivně, uplatňovat své vlohy a nadání,
 - zvládnutí školní neúspěšnosti, poznání možností jak situaci řešit v podmínkách domova mládeže,
 - pochopení důležitosti spolupráce vychovatele s učiteli při operativním řešení učebních a výchovných problémů žáka.
- e) Poznání a obohacování vlastních schopností, vědomostí a dovedností
- seberealizace a rozvíjení osobnosti žáka v dílčích programech organizované zájmové činnosti v domově mládeže nebo i mimo něj – zaměření zejména na zvyšování tělesné zdatnosti a programy doplňující školní výuku,
 - poznávání principů efektivní spolupráce, kvalitních mezilidských vztahů i prostředků, které k tomu vedou,
 - rozvíjení schopnosti přijímat i jiné pohledy na svět.

Smyslem 1. etapy programu je vytvoření stabilních základů pro účinné výchovně vzdělávací působení, formování osobnosti žáka, popřípadě jeho resocializace. Na naplnění výchovných záměrů se ve větší míře podílejí rovněž zákonní zástupci a učitelé a výchovní poradci škol.

2. Příprava žáků na svět dospělých

Etapa je určena pro žáky již ubytované a adaptované na prostředí DM. Zahrnuje zejména oblasti profesionální orientace, zdravého životního stylu, sociální komunikace a kooperace, fixování pozitivní hodnotové orientace a v oblasti samostatného rozhodování o vlastním životě a postupném přebírání stále větší zodpovědnosti za vlastní život.

- a) Prohlubování sociálních dovedností a návyků
- stabilita a nekonfliktnost ve vztazích se spolubydlícími i dalšími ubytovanými žáky domova,
 - mládeže postupně vedou až k neformální citové vázanosti ke kolektivu žáků a zaměstnanců,
 - schopnost řešit střety a své potřeby efektivní komunikací, vyjednáváním, tolerantním přístupem, zaujímat role a postoje v sociální skupině,
 - schopnost podílet se na tvorbě pozitivního klimatu v domově mládeže – vstřícný a tolerantní vztah k mladším spolužákům, podíl na životě v domově mládeže,

- vyrovnání se s podmínkami a normami chování a jednání v domově mládeže,
 - pozitivní řešení vztahů s dospělými – rodič, učitelé a vychovatelé.
- b) Udržení zájmu o studium, kvalitní příprava k úspěšnému absolvování školy, upevnění návyků sebevzdělávání vedoucí až k potřebě dalšího vzdělávání
- prohlubování návyků efektivní a systematické přípravy na vyučování, chápání významu vzdělání,
 - postupně získávání schopností samostatného sebevzdělávání včetně doplňkových činností rozšiřujících připravenost k výkonu předpokládané profese,
 - informovanost o vysokoškolském studiu.
- c) Stabilizace pozitivních zájmů, motivací, životních hodnot a životního stylu – psychologická připravenost na svět dospělých
- zvládnutí sebeobsluhy a postupné přebírání plné zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí,
 - upevňování schopností racionálně rozvrhnout a účinně využívat svůj volný čas ve složce sociálně komunikativní, osobně rozvíjející a relaxační, schopnost určovat a realizovat priority,
 - uplatňovat ve svém vlastním životě zdravý životní styl,
 - schopnost racionálního řešení složitých životních situací, připravenost odolávat stresu.
- c) Povšechná až konkrétní orientace v některých oblastech „světa dospělých“ zejména
- pracovně právní a sociálně zabezpečující vědomosti,
 - sexuální, předmanželská a rodinná výchova,
 - orientace v problematice negativních a patologických jevů – toxikománie, kriminalita atd.,
 - osvojování si schopností potřebných k politickému a sociálnímu jednání vedoucímu k efektivní účasti na demokratickém rozhodovacím procesu. Cílem výchovy žáka ve druhé etapě výchovného programu v DM je co nejvíce se přiblížit obrazu cílové představy.

Cílem výchovy žáka ve druhé etapě výchovného programu v DM je co nejvíce se přiblížit obrazu cílové představy.

VI. FORMY, OBSAH A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Podle hlavních oblastí je zpracován roční výchovně vzdělávací program, z kterého vychovatelé čerpají při vytváření vlastních měsíčních výchovně vzdělávacích plánů. Zároveň je tento

program podkladem pro sestavení plánů pravidelných a nepravidelných zájmových činností a činností s individuálním zaměřením.

Vzdělávání v DM je celodenní a je rozčleněno do dílčích vzdělávacích forem, ve kterých se aplikuje obsah vzdělávání:

- a) práce ve výchovné skupině – pravidelné činnosti
- b) pravidelné zájmové činnosti – zájmové útvary
- c) nepravidelné zájmové činnosti – nabídkové akce (NA)
- d) činnosti s individuálním zaměřením

1. Práce ve výchovné skupině – pravidelné činnosti

Činnosti	Zaměření	Předpokládaný termín
Shromáždění VS	všechny VS	2x měsíčně
Školení BOZP	všechny VS – v rámci shromáždění VS	1x / 4x do roka, při zahájení šk. roku, před prázdninami
Výměna ložního prádla	všechny VS	1x za 14 dní
Pravidelný úklid pokojů	všechny VS	denně
Generální úklid	všechny VS	každý čtvrtek
Studijní klid	všechny VS	denně
Vycházky	jednotlivci ve VS	denně
Ranní a večerní hygiena	všechny VS	2x denně
Osobní volno	všechny VS	denně – dle věku, prospěchu
Ranní a večerní činnosti (budíček a večerka)	všechny VS	denně
Stravování ve ŠJ	jednotlivci ve VS	1x – 3x denně
Úklid kolem DM	určení jednotlivci ve VS	dle ročního období
Činnost zájmových útvarů	jednotlivci ve VS	dle možností služeb vychovatele
Třídění odpadu	všechny VS	denně

2. Pravidelné zájmové činnosti – zájmové útvary

Zájmové činnosti jsou vzhledem k různosti zájmů ubytovaných žáků organizovány a nabízeny pro všechny ubytované žáky, a to převážně formou otevřených akcí směřujících k účelnému využívání volného času při dodržování zásad dobrovolnosti, citlivosti a citovosti. Volnočasové aktivity mládeže využívají forem neformálního vzdělávání a informativního učení.

Zájmové činnosti, které nelze v DM plně rozvíjet a zabezpečit, mohou být realizovány prostřednictvím dalších subjektů. Účast žáků je individuální nebo skupinová.

3. Nepravidelné zájmové činnosti – nabídkové akce (NA)

Nepravidelné zájmové činnosti jsou nabízeny formou nabídkových akcí nad rámec pravidelných zájmových činností. Zpravidla jsou nabízeny na nadcházející měsíc. Při měsíčním plánování může vychovatel operativně reagovat na možné změny podmínek, přesouvat nebo nově vytvářet a propojovat oblasti v závislosti na složení výchovné skupiny, úrovni žáků, ochoty spolupracovat a v neposlední řadě výši finančních prostředků uvolněných pro zájmovou činnost.

4. Činnosti s individuálním zaměřením

Činnosti	Zaměření	Předpokládaný termín
Sport venku – kopaná, běh, cyklistika, plavání, hokej, on line brusle, lední brusle, jezdectví	zájemci z VS	dle počasí
Vycházky do přírody	zájemci z VS	dle počasí
Kulturní akce (výstavy, divadelní a filmová představení)	zájemci z VS	průběžně
Vaření v kuchyňkách	zájemci z VS	průběžně
Ruční práce, zhotovování různých výrobků a dárků	zájemci z VS	průběžně
Brigády za účelem výdělků	zájemci z VS	průběžně
Vnitřní aktivity (deskové hry, stolní tenis apod.)	zájemci z VS	průběžně

VII. PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ

1. Provoz domova mládeže

Významnou součástí činnosti domova mládeže je zajištění podmínek pro přípravu na vyučování, samostudium a jiné formy učení. Provoz domova mládeže je zajišťován ve dnech školního vyučování a dnu předcházejícímu školnímu vyučování, zpravidla od neděle 17,00 hodin do pátku 8,00 hodin. Výjimečně probíhá výchovně vzdělávací činnost i ve dnech prázdnin a dnů volna. Žáci jsou k ubytování rozděleni podle pohlaví a přiměřeně věku do jednotlivých výchovných skupin (dále jen „skupin“). Každou skupinu vede jeden vychovatel. Při umisťování žáků do jednotlivých pokojů je podle možností respektován výběr spolubydlících dle vlastního přání žáků nebo zákonných zástupců.

Stálá výchovně vzdělávací činnost probíhá ve výchovných skupinách prostřednictvím výchovně vzdělávacího působení vychovatele se zaměřením zejména na přípravu ke vzdělávání ve školách a plnění domácích úkolů.

Volnočasové aktivity jsou realizovány prostřednictvím plánu pravidelných zájmových útvarů a nepravidelných nabídkových akcí vždy se zohledněním aktuálního zájmu žáků, materiálně technických podmínek a personálních možností zajištění.

2. Činnost vychovatele

Vychovatel volí pro svou činnost odpovídající výchovnou a vzdělávací strategii odlišnou od výuky ve školách. Vychovatel sleduje školní výsledky žáků na základě informací získaných od žáka nebo zákonného zástupce žáka, motivuje je k úspěšnému studiu. Spolupracuje s rodiči, vyučujícími a výchovnými poradci škol, méně úspěšným žákům zprostředkuje pomoc. Sám může pomoci podle svých schopností, vědomostí, dovedností a časových možností. V žádném případě jeho povinností není žáky doučovat.

Vychovatel vede žáky k racionálnímu a plnohodnotnému využívání volného času. Klade důraz na zážitek (prožitek) žáků, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Výchovné působení domova mládeže se zaměřuje také na upevňování či vytváření sebeobslužných návyků v oblasti osobní hygieny, péče o oděv, obuv, další osobní věci. Vychovatelé vedou ubytované k udržování pořádku v prostorech domova mládeže. Výsledky jsou kontrolovány a hodnoceny.

Samozřejmou součástí pracovních povinností vychovatele je vedení stanovené dokumentace. Sleduje školní docházku ubytovaných, dodržování režimu, příchody a odchody, dodržování pravidel osobního volna v domově i mimo jeho prostory apod. Vychovatelé pracují také jako vedoucí zájmových útvarů podle své specializace nebo svého osobního zájmového zaměření.

Důležitá je také oblast ovlivňování stravovacích návyků se snahou podporovat zdravé návyky, pestré složení stravy, pitný režim, kulturu stolování apod.

3. Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce domova mládeže a vychovatelů se zákonnými zástupci probíhá prostřednictvím:

- a) osobní, písemné, telefonické nebo e-mailové komunikace
- b) osobní návštěvy
- c) informačních dopisů (při zahájení ubytování a stravování, informace o provozu domova mládeže)
- d) formulářů (testování na návykové látky, povolování vycházek, potvrzení o bezinfekčnosti aj.)
- e) webových stránek školy s odkazem na DM
- f) volnočasových aktivit, účastí na projektových dnech v domově mládeže

VIII. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Minimální materiální a prostorové vybavení stanoví vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Materiální podmínky zahrnují prostorové a materiální vybavení domova mládeže a školní jídelny vhodné pro realizaci ŠVP. Vychází z aktuálního stavu, který se mění tak, jak se domov mládeže postupně vybavuje, obměňuje a doplňuje nábytkem, moderními vzdělávacími didaktickými pomůckami, prostředky ICT, sportovním náradím tak, aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovně vzdělávací činnosti z obsahu ŠVP. Prostředí a vybavení domova mládeže se tak stává pro žáky i zaměstnance atraktivnější, aktivizující, motivující a bezpečnější.

Pokoje jsou podle vyhlášky zařazeny do I. kategorie, maximální počet na pokojích jsou 3 lůžka. Vždy dva pokoje mají společné sociální zařízení (WC, sprchový kout, umyvadlo).

Každý žák přebírá na základě předávacího protokolu a podle inventárního seznamu pokoje vybavení:

- a) lůžko, lůžkoviny, deka, polštář,
- b) noční stolek s úložným prostorem,
- c) pracovní stůl, židle,
- d) stolní lampa,
- e) skříň kombinovaná
- f) police
- g) klíče od pokoje a vlastního botníku

Kromě nábytku jsou pokoje vybaveny okenními žaluziemi, odpadkovým košem, lopatkou, smetákem atd.

Na podlažích čajové kuchyňky s varnou konvicí, mikrovlnnou troubou a ledničkou. V budovách jsou a studovny a společenská místnost s LED televizí. V celém domově mládeže je bezdrátové Wi-Fi připojení, na pokojích datové zásuvky.

Pro zájmové činnosti jsou využívány:

- a) 2 studovny s připojením k síti Internet
- b) stolní fotbal
- c) knihovna se studovnou
- d) společenská místnost
- e) společná kuchyň

IX. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

1. Organizační struktura

Organizační strukturu tvoří útvary:

- a) vedení domova mládeže
- b) útvar pro výchovu a vzdělávání
- c) útvar provozu a bezpečnosti
- d) útvar ekonomický
- e) školní jídelna

2. Pedagogičtí pracovníci

Výchovnou a vzdělávací činnost domova mládeže zajišťuje útvar pro výchovu a vzdělávání, tj. pedagogičtí pracovníci – vychovatelé, vedoucí vychovatelé, zástupce ředitele a ředitel domova mládeže. Vedoucí vychovatelé a vychovatelé se vzájemně zastupují. Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka a požadavky na odbornou kvalifikaci na pozici vychovatele jsou dány zákonem o pedagogických pracovních. Všichni pedagogičtí pracovníci domova mládeže splňují kvalifikační předpoklady a jsou odborně a pedagogicky způsobilí.

X. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

První údaje o zdravotním postižení a popřípadě o sociálním znevýhodnění získáváme z přihlášky do domova mládeže. Výchova a vzdělávání žáků s určitými speciálními vzdělávacími potřebami ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhá formou individuální nebo skupinové integrace, což přispívá k jejich socializaci a připravenosti pro běžný občanský život a k lepšímu přístupu ostatních žáků k lidem se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním.

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky s tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami, artismem, vývojovými poruchami učení nebo chování.

2. Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

K žákovi se zdravotním znevýhodněním je zvolen jako prioritní individuální přístup. Informace předává vychovateli zákonný zástupce, vychovatel dále spolupracuje s výchovnou poradkyní, učiteli, případně odborníky v této oblasti.

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky se zdravotním oslabením, dlouhodobě nemocní nebo s lehčím zdravotním znevýhodněním vedoucím k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

Podmínky podpůrných opatření jsou pro žáky upravovány individuálně, podle charakteru zdravotního postižení:

- a) materiální a organizační podmínky vzdělávání - úprava prostředí - bezbariérový přístup je do všech budov domova mládeže a do školní jídelny, snížení počtu žáků ve výchovných skupinách atd.
- b) personální zajištění – znalost specifík jednotlivých druhů postižení, vhodné komunikace vychovatele se žáky, uplatňování individuálního přístupu k žákům.

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky s tělesným, mentálním, zrakovým a sluchovým postižením, žáky s vadami řeči, vývojovými poruchami učení a žáky postižené více těmito vadami.

Všichni žáci se zdravotním postižením jsou vedeni v samostatném přehledu, mají potvrzení o zdravotním postižení a jeho stupni z pedagogicko-psychologické poradny a jsou vykazováni ve statistickém výkaze o školském ubytovacím zařízení.

V domově mládeže vedeme přehled i o žácích s vývojovými poruchami učení (dyslexií, dysgrafií, dysortografií aj.), pokud nám je zákonný zástupce sdělí. Vychovatelé k nim přistupují individuálně, podporují je v učení a pomáhají jim překonat případné obtíže při vzdělávání.

3. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělání. Lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty.

Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků. Důležitá je pomoc výchovného poradce a školských poradenských zařízení. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v DM nabídka volnočasových aktivit.

V domově mládeže skupinový vychovatelé průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků). Práce se žáky se sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti, prostřednictvím diferencovaného, individuálního pedagogického přístupu skupinového vychovatele a všech pedagogických pracovníků DM.

XI. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Povinnost domova mládeže je zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků. Vychovatelé prokazatelným způsobem seznamují žáky s poskytováním informací k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně. Žáci rovněž podpisem potvrdí, že informacím porozuměli.

1. Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků, hygienu a požární prevenci při vzdělávání:

- a) bezpečnost a ochrana zdraví žáků při vzdělávání a při činnostech, které s ním souvisejí, seznámení žáků s Vnitřním řádem Domova mládeže a školní jídelny a provozních řádů, nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba,
- b) pravidelná technická kontrola a revize,
- c) zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků hygienických předpisů,
- d) prokazatelné seznámení žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech vzdělávacích činnostech,
- e) ochrana žáků před násilím, šikanou, včetně kyberšikany, agresivitou a jinými negativními jevy, vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a zdravý životní styl (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody).

V DM jsou vyhledávána a zhodnocována bezpečnostní rizika, vyplývající z výchovně - vzdělávací činnosti a provozu DM. Následně jsou přijímána opatření k prevenci rizik. V DM je zajišťována nejen bezpečnost žáků fyzická, ale i psychosociální.

2. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygienické a požární prevence jsou v domově mládeže zajišťovány:

- a) vhodným režimem žáků v domově mládeže s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané režimem dne a skladbou činností v DM,
- b) vhodným studijním, stravovacím a pitným režimem,
- c) bezpečným a hygienickým prostředím v prostorách DM, v souladu s platnými bezpečnostními, požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hluchost, nábytek atd.),
- d) pravidelnými technickými kontrolami a revizemi zařízení,

- e) ochranou žáků před úrazy, zpracováním provozních řádů (domova mládeže, školní jídelny a školní kuchyně),
- f) dostupností prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře,
- g) poskytováním první pomoci – praktické kompetence vychovatelů (DVPP),
- h) bezpečným přístupovým systémem DM (střežené dveře u hlavních vchodů) atd.

3. Psychosociální podmínky jsou zajišťovány:

- a) vytvářením klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhým žákům, sounáležitost s domovem mládeže, respekt k potřebám žáka a jeho osobním problémům, výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmů žáka,
- b) věková přiměřenost a motivující hodnocení, respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s jeho individuálními možnostmi,
- c) ochranou žáků před rizikovým chováním, násilím, šikanou (preventivní plán DM),
- d) spoluúčastí (participací) žáků na životě domova mládeže,
- e) budováním komunity žáků na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- f) informovaností žáků i zákonných zástupců o činnosti domova mládeže

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou součástí vnitřních směrnic. Specifické podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou zařazeny do Vnitřního řádu domova mládeže, Vnitřním řádu školní jídelny a v jednotlivých provozních rádech, se kterými jsou žáci a zákonní zástupci prokazatelně seznamováni.

4. Prevence sociálních patologických jevů

Důležitá je pomoc metodika prevence a školských poradenských zařízení. Zvýšená pozornost se věnuje prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit. Na podporu prevence byla zpracována řada projektů na multikulturní oblast a na prevenci závislosti a kriminality.

Vychovatelé ve skupině průběžně identifikují žáky s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků).

Sociální znevýhodnění uvádí v přihlášce do domova mládeže minimální počet zájemců o ubytování. V průběhu školního roku se projeví u vždy u několika žáků problémy s dodržováním platebního kalendáře úplat za školské služby a ubytování. Problém se řeší se žáky a zákonnými zástupci žáků individuálně.

Práce se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a podporou ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného, individuálního pedagogického přístupu vychovatele a všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Do domova mládeže jsou také začleňováni žáci, pocházející z jazykově odlišného prostředí.

5. Úrazy žáků

Všechny úrazy žáků se zapisují v knize úrazů na vychovatelně. V případě úrazu je nutné vyplnit formulář Záznam o úrazu. Postup šetření školních úrazů je zpracován vnitřním předpisem.

O úrazu žáka informuje domov mládeže bez zbytečného odkladu jeho zákonného zástupce.

XII. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tento školní vzdělávací program nabývá platnosti a účinnosti dnem 31. 8. 2021

V Rumburku dne 31. 8. 2021

Mgr. Bc. Martin Hýbl
ředitel školy